

Юрій Ілленко

Що найважливіше в кіно?

Юрій Ілленко народився 9 травня 1936 року в Черкасах. Він є кінорежисером та кінооператором, народним артистом України з 1987 року. У 1960 році закінчив ВДІК, курс Б.Волчика. З 1963 працює на Київській кіностудії художніх фільмів.

Юрій Ілленко поєднав в собі унікальне операторське бачення з талантом режисера творити справжнє кіно. Він, за визначеннями кінознавців, належить до представників, так званого, поетичного кіно, яке започаткував Олександр Довженко. Фільми Ілленка треба бачити, тому ми наводимо тут лише їхній перелік, який допоможе зорієнтуватися у великій спадщині митця.

Як оператор він працював над створенням фільмів: "Прощайте голуби" (1960), "Тіні забутих предків" (1965).

Режисер стрічок "Криниця для спраглих" (1965, у прокаті з 1987), "Вечір напередодні Івана Купала" (1967), "Білий птах з чорною відзнакою" (1971), "Наперекір всьому" (1972), "Мрії та жити" (1973), "Свято печеної картоплі" (1976), "Смужка нескошених диких квітів" (1978), "Лісова пісня. Мавка" (1981), "Легенда про княгиню Ольгу" (1982), "Солом'яні дзвони" (1987), "Лебедине озеро. Зона" (1990). До речі, сам Ілленко розглядає режисера безпосереднім автором фільму. Особливо вдалими для себе митець вважав фільми, де він поєднав в собі ролі сценариста, оператора та режисера. Але така конфігурація, говорить пан Юрій, надзвичайно рідкісна. Він зняв таким чином чотири фільми: "Лебедине озеро. Зона", "Солом'яні дзвони", "Лісова пісня. Мавка", "Білий птах з чорною відзнакою".

Юрій Ілленко є також автором роману-сценарію "Агасфер. Хроніка Другого пришествя Христа" (журнал "Київ", 1994, №10), лібретто балетів "Прометей" (1982), "Ольга" (1990), обидва – композитора Є.Станковича; спогадів про С.Параджанова в книзі "Параджанов Сергій. Злет. Трагедія. Вічність" (1994). Від 1968 (з перервою) – завідувач кафедри кінорежисури та кінодраматургії Київського театрального інституту. У 1991 році отримав Державну премію імені Т.Г.Шевченка.

З книги Юрія Ілленка "Парадигма кіно", яка вийшла у 1999 році. Цю книгу автор постійно обговорював зі своїм сином Андрієм, якому на той час було вісім років, він її "по праву присвятив" сину.

ЩО НАЙВАЖЛИВІШЕ В КІНО?

Ч.3 Універсум екрану. Скалок двадцять перший. Є і в кіно свої священні корови. У найбільшій, з трьохвідерним вим'ям, корови, нерухомій в своїй коров'ячій монументальності, кличка: "Рух". В Голівуді навіть саме ім'я кіно важко відрізнити за найменуванням від руху: move – рух, movie – кіно. Різниця лише в одній літері - «і».

Ще кіно називають рухливою фотографією. Воно і народжене було ідеєю змусити фотографію рухатися. Наділити нерухомість рухом.

На жаль, фотографія так і залишилася нерухомою. Нерухомим фото нерухомої корови. Фотографії в кіно розмножилися як кролики в Австралії, але при цьому вони залишилися хоча і різними, але все ж нерухомими фотографіями. В фільмі стандартного розміру на 90 хвилин – близько 130 тисяч нерухомих фотографій на плівці.

Це все різні фотографії і немає жодної однакової. Ви коли-небудь тримали в руках кіноплівку? Вони всі смертельно нерухомі ці кадрики на кіноплівці. Рух не має стосунку до самих фотографій. Він десь в іншому місці, в іншому просторі, він ховається між ними, поза ними, а може бути, і взагалі його ніде немає. Можливо, це плід нашої уяви. Схоже, що рух – це не зміна положення об'єкта в просторі, а послідовна зміна просторів. Двадцять чотири різних просторів в секунду створюють ілюзію руху, якого немає в жодному з цих двадцяти чотирьох зафіксованих просторів.

MOVIE – це ілюзіон MOVE.

КІНО – це ілюзіон РУХУ.

Зміна просторів – балаганних фокусів сінематографа, позичений в життя...

ЦІКАВИНКИ ПРО КІНО:

За одну секунду на кіноплівці послідовно змінюються 24 різних кадри. На телебаченні ця швидкість на один кадр швидша, за одну секунду кадрів з'являється 25. Ось чому по телевізору фільми йдуть трохи швидше, мабуть економлять місце для реклами.

Матеріал підготувала Леся Скорик, Дніпропетровський осередок